

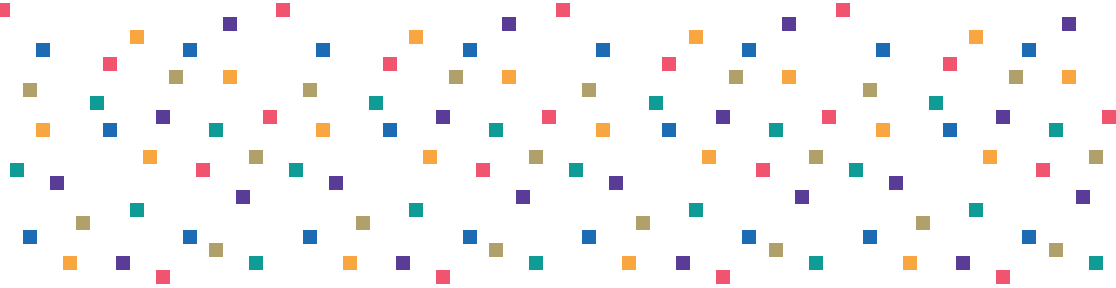
www.storiya.info

© 2024 «Сторія»

ЧОМУ ТАРАС ШЕВЧЕНКО КРУТИЙ?

www.storiya.info

Запиши власні приклади спільнокоренових слів до слова **кріпак**.

Blank lined area for writing examples of words with common roots.

Як вважаєш, у яких мовних ситуаціях використовують вислів “бути кріпаком” сьогодні? **Запиши.**

Blank lined area for writing about the use of the expression “бути кріпаком” today.

Тепер ти знаєш більше про словотвір в українській мові!

Чому Тарас Шевченко крутий?

Засновниця читацької онлайн-платформи «Сторія» Олеся Божко

Автор Євген Зуєв

Головна редакторка Юлія Журлакова

Літературна редакторка, авторка рубрики «Читай і мову вивчай!» Юлія Гарюнова

Верстка Анастасія Бишовець

Дизайн Віталій Войтуль

Фото wikipedia.org, litopys.org.ua, volynpost.com, nasze-slowo.pl, violity.com

www.storiya.info

Матеріали розроблені ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» за технічної підтримки ООН Жінки в Україні та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН (WPHF). Ця публікація підготовлена за фінансової підтримки Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги Організації Об'єднаних Націй (WPHF), але це не означає, що висловлені в ній погляди та вміст є офіційно схваленими або визнаними з боку Організації Об'єднаних Націй.

Усі зображення, інформація і торговельні марки використовуються як ілюстрації з навчальною метою та не мають рекламного характеру. Усі матеріали, які розміщені на вебсайті www.storiya.info, а також будь-які інші матеріали, що розповсюджуються за допомогою цього сайту і з цього сайту (зокрема зображення, відеоролики і тексти), належать ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» та захищені авторським правом. Несанкціоноване використання цих матеріалів, повне або часткове копіювання, збереження, зміна і поширення (для будь-яких цілей) без письмової згоди ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» заборонено. © 2024 «Сторія».

ЧИТАЙ
І МОВУ ВИВЧАЙ!

Хто такий кріпак?

У цьому тексті згадано, що Тарас Шевченко був людиною невільною — **кріпаком**. А звідки походить слово “кріпак” і що воно означає?

За тлумачним словником української мови, **кріпак** — особисто залежний від поміщика й прикріплений до земельного наділу селянин. Тобто виходить, що слово **кріпак** є спільнокореневим до **прикріпити**.

Якщо тебе попросять назвати когось із українських поетів, найімовірніше, ти згадаєш Тараса Шевченка. Справді, його ім'я знають у всьому світі. І до речі, саме йому з-поміж культурних діячів встановлено найбільше пам'ятників на нашій планеті — 1167! А в Україні вони є в кожному обласному центрі.

Пам'ятник Тарасові Шевченку в Києві, захищений від можливого руйнування через російське вторгнення в Україну, 2022 рік

Пам'ятник Тарасові Шевченку в Римі

Пам'ятник Тарасові Шевченку в Парижі

То чому ж Шевченко такий крутий? Спробуємо розібратися разом.

Тарас народився кріпаком, тобто людиною не вільною, а повністю залежною від пана, та це не завадило йому реалізувати свій талант.

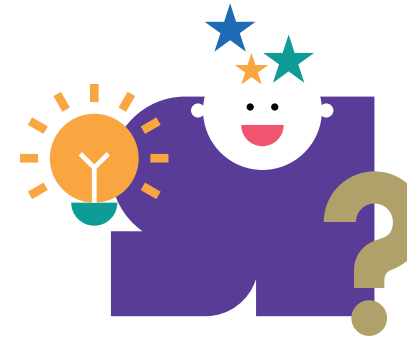
З'явився на світ майбутній поет і художник **9 березня 1814 року** в селі Моринці, на Черкащині. Невдовзі його родина переїхала до сусіднього села Кирилівки.

Сьогодні село Кирилівка має назву Шевченкове. Якщо хочете на власні очі побачити, як жив юний митець, відвідайте музей влаштований там.

Реконструйована за малюнком Тараса Шевченка
батьківська хата у селі Шевченкове

НАД ЧИМ ПОМІРКУВАТИ

- А як ти охарактеризуєш Тараса Шевченка? Чому?
- Чи доводилося тобі бачити портрет усміяного Шевченка? Спробуй намалювати :)
- Якби в тебе була змога взяти інтерв'ю в Тараса Григоровича, що ти запитав би/ запитала б?

Графіті художника Sociopath, що з'явилося на вул. Гушевського в Києві під час Революції Гідності у 2014 році

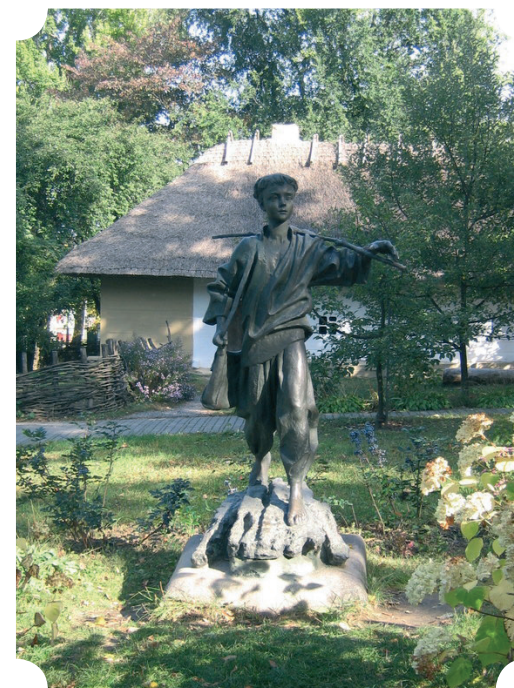
А тепер порахуємо: перші 24 роки життя Шевченко був у кріпацтві, потім 10 років у засланні, а прожив усього 47 років... Тобто вільною людиною Тарас Шевченко був лише 13 років свого життя. І стільки всього досягнув!

Тепер ти знаєш, чому Тарас Шевченко крутий. І можливо, він надихне й тебе розкривати свої таланти і йти до мрії? ●◆◀▶◆●

У 8 років Тарас пішов учитися грамоти до дяка (помічника священника), тоді чумакував з батьком, наймитував у різних людей. Коли йому виповнилося 14, пан Енгельгардт, що володів Кирилівкою, узяв хлопця до себе за слугу. Здавалося б, де тут місце для творчості? Однак людину, яка має талант і бажання, не спинить ніщо!

До речі, свій творчий шлях Тарас Шевченко почав не з віршів, а з живопису. Ще хлопчиком він пішов до сільського маляра проситися, щоб той навчив його малювати. Однак маляр відмовив. Сказав, що в хлопця недостатньо таланту. Як же він помилився!

Ця відмова не змусила Шевченка відступитися від мрії. Він учився в інших малярів і продовжував малювати там, де міг. Навіть колись обмалював сусідську білу хату, за що був покараний паном. Та згодом пан таки визнав хист хлопця і захотів скористатися цим — зробити з нього власного дворового портретиста (селфі-камер тоді ж не було ;). А що в той час Енгельгардт жив у Петербурзі, то відправив слугу на науку до відомого російського художника.

Пам'ятник юному Тарасу в селі Шевченкове

Так Шевченко зустрів Карла Брюллова — зірку живопису того часу. Він і допоміг хлопцеві отримати довгоочікувану волю, точніше “викупити” її. А гроші на це дала, за іронією долі, сама російська царська родина, якій Брюллов продав свою картину за 2500 рублів (на сьогодні це 41 000 доларів).

Тарас Шевченко отримує свободу у віці 24 років і більше не втрачає

жодної хвилини! Ходить у театри, відвідує ресторани (до речі, кажуть, найбільше йому смакував борщ із салом), вступає до Академії мистецтв, стає улюбленим учнем Карла Брюллова, подорожує Україною й випускає серію картин — “Живописна Україна”.

Видубицький монастир. Картина Тараса Шевченка з альбому “Живописна Україна”

Однак талант митця значно ширший! Тарас Шевченко пише вірші і в 1840 році видає свою першу збірку “Кобзар”, яка стала взірцем патріотизму, боротьби за свободу й справжнім світовим хітом поезій. Тож варто й тобі прочитати те, чим захоплюється світ, як гадаєш?

Пізніше митець пережив ще одну неволю, репресії російської царської влади, заборону малювати й писати. Проте, попри всі заборони, Тарас Григорович продовжував творити до кінця свого життя, що обірвалося 10 березня 1861 року.

Проте пам'ять про нього жива. Сьогодні Тараса Шевченка знають як людину, яка вирвалася з кріпатства, займалася улюбленою справою й розкрила свої таланти!

Перше видання “Кобзаря”